

Innledning på innspillsmøte om COP 16 av klima- og miljøminister Tore O. Sandvik

Hjertelig velkommen alle sammen til dette viktige innspillsmøtet før naturtoppmøtet i Colombia. Det er nå bare fem uker til partsmøtet starter i Cali. Jeg blir glad av å se det store engasjementet for dette møtet.

Glad, men ikke overrasket. Det siste året har natur virkelig vært på agendaen hos kommuner, næringsliv og organisasjoner – over det ganske land.

Vi har vært på møter over hele Norge for å få innspill til vår egen handlingsplan for natur, og ser at veldig mange tar inn over seg alvoret og vil bidra.

Så ser vi samtidig at naturbevaring kommer med mange dilemmaer, også her i Norge. Dette er dilemmaer som hva slags arealbruk vi kan tillate oss framover, bruk versus vern, trygghet for folk i rovdryrområder, hvor sterke tiltak vi kan sette inn mot invaderende arter, eller hvem som skal betale for å beskytte natur, blant annet.

Det er dette som motiverer meg. At vi skal få til en sterkere beskyttelse av naturen gjennom nettopp å håndtere disse dilemmaene. I Norge og internasjonalt
Jeg ser fram til et godt møte her i dag!

Som dere vet, ble verdens land enige om naturavtalen i Montreal på tampen av 2022. Landene ble enige om å snu det alarmerende tapet av natur og nedbrytning av økosystemer vi ser i dag.

Norge hadde en sentral rolle i forhandlingene. Vi var pådrivere for en ambisiøs avtale, og spilte rolle som brobygger mellom nord og sør. Vi bidro også til å få på plass et system som kan måle hvordan vi ligger an til å nå de globale naturmålene.

Og så hadde vi en spesiell oppgave i å bidra til at landene ble enige om en global mekanisme for rettferdig fordeling av fordelene ved bruk av digital sekvensinformasjon (DSI). Digital sekvensinformasjon er komplisert, og for mange et nerdete tema, men samtidig ikke nerdete i det hele tatt, fordi det rommer hele den fordelingsdiskusjonen som truer med å bremse farten i både de globale naturforhandlingene og klimaforhandlingene:

Digital sekvensinformasjon er informasjon om genene til planter, dyr og andre organismer i naturen.

Når denne informasjonen blir digital og kan analyseres i store mengder, kan den brukes i forskning, innovasjon og verdiskaping i et helt annet omfang enn uten digitalisering. Denne kunnskapen om genene i naturen kan så brukes til å lage en lang rekke produkter. Dette gjør informasjonen verdifull.

Men: De naturressursene, eller genene, informasjonen kommer fra, de finner vi i stor grad i verdens fattige land

Det at vi fikk enighet om en konkret mekanisme for rettferdig fordeling mellom de som siter på ressursene og de som utnytter dem på DSI-området, var avgjørende for hele naturavtalen.

Dette gjør meg optimistisk fordi det viser at det går an å få til enighet om rettferdig fordeling av byrder og fordeler i internasjonale forhandlinger på miljøområdet.

Til tross for et veldig godt resultat på naturtoppmøtet i Montreal for to år siden har vi fortsatt en lang vei å gå for å løse naturkrisen. Naturtoppmøtet i Colombia kommer til å handle om oppfølgingen av avtalen siden sist og veien videre.

La meg si litt om noen av de viktigste sakene vi vil behandle på naturtoppmøtet og norske prioriteringer:

Først vil jeg nevne at Norge selvfølgelig leverer på våre forpliktelser i naturavtalen. Vi kommer til å legge fram en ny stortingsmelding for naturmangfold før COP 16. Dette blir vår handlingsplan for natur, som er en av forpliktelsene alle land tok på seg i Montreal.

Før vi samles i Colombia, skal alle land ha levert handlingsplaner for naturen inn til COP-sekretariatet.

En viktig diskusjon i Colombia blir om målene som er meldt inn av landene er tilstrekkelige til at vi kan nå de globale målene i avtalen. Det er de sannsynligvis ikke. I den diskusjonen vil Norge være konstruktiv, og minne om at vi alle må gjøre mer. I tillegg vil vi jobbe for gode systemer for å følge opp avtalen:

Vi vil bidra aktivt til å ferdigstille reglene for globale kollektive gjennomganger og til å få på plass gode indikatorer som hjelper oss å måle fremdrift mot målene i naturavtalen.

Vi arbeider også for å så raskt som mulig kunne sette i verk mekanismen for rettferdig fordeling av ved bruk av digital sekvensinformasjon som vi fikk enighet om i Montreal.

Jeg skal lede et dialogmøte med andre ministere og næringslivet om dette på FNs generalforsamling (UNGA) neste uke.

Naturavtalen legger stor vekt på å anerkjenne urfolks roller som forvaltere av naturmangfold. Norge jobber for at hensynet til urfolk blir vektlagt sterkere i gjennomføringen av naturavtalen.

Vi jobber også for framgang i det globale arbeidet for naturbaserte løsninger. I tillegg er havspørsmål viktige for Norge – og vi ønsker å bidra til fortgang i arbeidet med å beskrive sårbare havområder.

Sist, men ikke minst: Finansiering av arbeidet med å ta vare på naturen må skje raskere. Her er Norge en av de største bidragsyterne i verden, spesielt gjennom regnskogsatsingen. I tillegg går det vesentlig støtte over bistandsbudsjettet til innsats som fremmer gjennomføring av naturavtalen.

Likevel er vi kollektivt sett langt unna mål. Vi trenger effektive og innovative mekanismer for å samordne offentlig og private pengestrømmer og mobilisere privat kapital og investeringer. Dette er avgjørende for å lykkes med å nå finansieringsmålet.

Det var litt om bakteppet og hvor vi står i regjeringen. Nå gleder jeg meg til å høre innspillene deres til naturtoppmøtet.